

Hřbitov židovský, Brtnice

Popis:

Židé měli v brtnické historii významné postavení. Svědčí o tom i dva židovské hřbitovy ve svahu u cesty do Panské Lhoty. Starší hřbitov byl ve druhé polovině 19. století naplněn a proto musel v jeho sousedství vzniknout hřbitov nový, kde poslední pohřeb proběhl ještě roku 1953. Na starém hřbitově nacházíme cenné renesanční a barokní náhrobky. Při vstupu do nového hřbitova se dochovala čelní stěna obřadní síně.

Podrobný popis:

První Židé se v Brtnici usazovali již ve 14. století, hlavní vlna osídlení ale proběhla po roce 1426, kdy byli vypovězeni z Jihlavy. Židovská obec žila v městečku jako samosprávný celek a přispěla mimo jiné k rozvoji obchodu a rozšíření řady řemesel, která dala základ pozdějším místním podnikům. Ve 20. letech 20. století však došlo k úbytku židovského obyvatelstva a židovská obec zanikla. Po druhé světové válce byla zbořena místní synagoga a kdysi bohaté židovské obyvatelstvo připomínají jen náhrobky zdejších hřbitovů.

Starý hřbitov byl založen ještě před rokem 1600, kdy byl ještě starší hřbitov blíže centra města zrušen na příkaz vrchnosti. Nejstarší čitelný náhrobek pochází z roku 1672, mluví se v něm o židovských vyhnancích z Vídně, odkud je vypověděl císař Leopold. I další zdejší náhrobky renesančního a barokního typu jsou velmi cenné. Dnes je hřbitov dobře upravován a všechny náhrobky byly odkryty. Zbytky zdiva při vstupu na hřbitov mohou být pozůstatkem zaniklé obřadní síně.

Jižně od starého hřbitova se nachází hřbitov nový. Pohřební komora z roku 1860, která zde stála, se ale v průběhu 20. století rozpadla. Její čelní stěna ale byla ponechána a opravena a tvoří dnes vstupní bránu ke hřbitovu. Uprostřed jsou mohutná dřevěná vrata a po jejich obou stranách okna s klenutým nadpražím. Fasáda je zdobená čtyřmi kvádromanými lizénami.

Na novém hřbitově se pohřbívalo až do 2. světové války a za pohřby málo majetných příslušníků židovské obce přejímalo zodpovědnost pohřební bratrstva. Roku 1953 se zde konal ještě poslední židovský pohřeb, do rodinné hrobky byl pohřben Arnošt Weisenstein, který přežil koncentrační tábor.

Region: Jihlavsko

Město: Brtnice

URL:

Zpřístupnění: volně přístupné

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°18'38.128"N, 15°40'53.163"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.3105911,15.6814342&z=12>

Obrázky:

